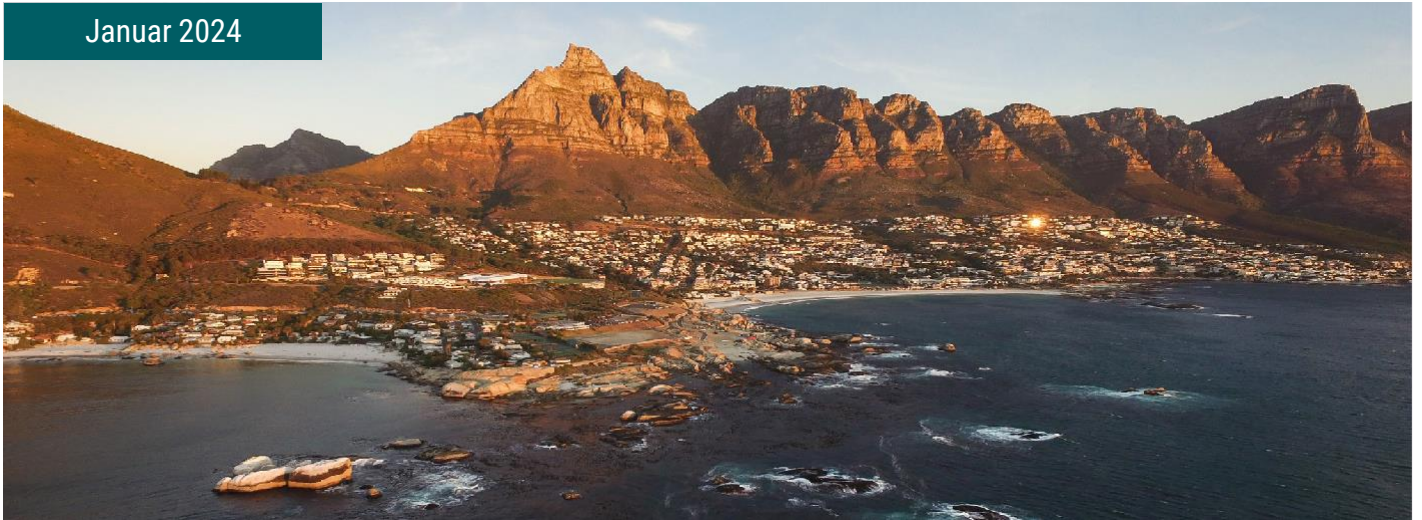

Januar 2024

Danmark samarbejder med Sydafrika om en grøn, retfærdig og stabil energiforsyning

Sydafrika drager nytte af danske erfaringer på vej mod en bæredygtig, social og retfærdig energiforsyning.

Sydafrika er Afrikas andenstørste økonomi efter Nigeria med næsten 60 mio. indbyggere. Det er et land præget af befolkningsvækst og et behov for økonomisk vækst, men det nuværende energisystem er en begrænsende faktor. Desuden er Sydafrika ifølge "Climate Watch" verdens 14. største udleder af CO₂.

Udledningen af drivhusgasser per capita er ifølge Global Carbon Budget ca. 45 procent højere end verdensgennemsnittet, til trods for at der dagligt er strømafbrydelser landet over. Den sydafrikanske regering erkender, at det er et problem og har lagt en plan for, hvordan de i 2030 vil have en socialt retfærdig energisektor, som leverer en stabil service til konkurrencedygtige priser.

Sydafrikas strategi er at omstille energisektoren fra at køre på aldrende kulraftværker til i langt højere grad at være baseret på landets massive sol- og vindressourcer. En omstilling, der samtidig skal gøre elektricitet økonomisk tilgængeligt for alle i et samfund præget af store afstande og stor ulighed.

Ifm. Parisaftalen har Sydafrika skrevet under på, at udledningen af drivhusgasser skal toppe mellem 2021 og 2025 på et niveau mellem 398 og 510 megaton CO₂-ækvivalenter. Et resultat, der er afhængig af kapitalindførsel, teknologioverførsel og kapacitetsopbygning.

Danmark har unikke erfaringer, som kan gøre en forskel for Sydafrika i deres målopfyldelse og endda bidrage til at øge ambitionsniveauet. Den danske energimodel er baseret på over 40 års erfaring med omstilling af energisystemet med ambitiøse politiske målsætninger for vedvarende energi. Det har skabt et omkostningseffektivt, fleksibelt, velfungerende energisystem baseret på store mængder vedvarende energi og med en forsyningssikkerhed i verdensklasse.

På den måde viser Danmark i praksis, at det er muligt at kombinere økonomisk vækst med en kraftig reduktion af CO₂-udledningen.

Sydafrika kan trække på vigtige danske erfaringer på vej mod en effektiv elsektor

I det nuværende program er Energistyrelsens kernepartnere Department of Mineral Resources and Energy (DMRE), Independent Power Producers Office (IPPO) og forsyningsselskabet Eskom, hvor samarbejdet fokuserer på:

1. Kapacitetsudvikling inden for energiplanlægning og kortlægning af vindressourcer
2. Danske erfaringer med udviklingen af et liberaliseret el-marked, net-planlægning og stabilitet med en høj andel af vedvarende energikilder

3. Integration af vedvarende energikilder og udvikling af regelsæt og specifikationer til en bl.a. sikker og effektiv tilkobling af vedvarende energi.

En vigtig faktor i samarbejdet er Just Energi Transition (JET), dvs. at en grøn omstilling skal være socialt retfærdig og skabe jobs – ikke fjerne dem. Også i de regioner, hvor økonomien historisk har været baseret på kulindustrien.

Udvikling af en energisektor der kan realisere klimamål

Energistyrelsen understøtter DMRE og IPPO i at udvikle kompetencer inden for energiplanlægning og kortlægning af vindressourcer for at skabe et stærkere samarbejde mellem institutionerne og muliggøre en mere effektiv implementering af sydafrikansk energipolitik.

Energistyrelsen samarbejder også med IPPO om yderligere effektivisering af deres udbud af vedvarende energiprojekter, herunder vind- og solenergi, med bl.a. digitale løsninger og planlægning af udbud.

Sammen med Eskom bidrager Energistyrelsen til at løse nogle af de udfordringer, det sydafrikanske energisystem står overfor. Det gælder strategisk, planlægningsmæssigt og teknologisk. Det involverer for eksempel strategisk ledelsesinformation baseret på danske erfaringer med udviklingen af et liberaliseret el-marked. Det omfatter også at bidrage til bedre integration af vedvarende energikilder, kapacitetsopbygning inden for energi-prognoser samt driftsplanlægning.

Udbredelse af kompetencer og spæde skridt mod havvind

Det nuværende samarbejdsprogram udvides til at omfatte flere centrale institutioner. Det er senest udmøntet i en vigtig samarbejdsaftale med energiregulatoren (NERSA), som spiller en essentiel rolle i det sydafrikanske energisystem. Her skal danske erfaringer hjælpe med at sætte de mest optimale regulatoriske rammer for den grønne omstilling af energisektoren.

Hertil skal kortlægningen af vindressourcer udbygges med et socioøkonomisk lag, der kan skabe grobund for en retfærdig omstilling landet over.

Fakta

- Det dansk-sydafrikanske energisamarbejde blev indledt i 2011 med henblik på at assistere Sydafrika med at indfri landets klimamålsætninger.
- Samarbejdet fokuserer på opbygning af kapacitet inden for langsigtet energiplanlægning, liberalisering af el-marked og integration af vedvarende energi.
- Centrale samarbejdspartnere er Department of Mineral Resources and Energy (DMRE), Independent Power Producers Office (IPPO) og Eskom, men udvides nu til flere.
- Energisamarbejdet med Sydafrika er finansieret af Udenrigsministeriets Klimapulje og det nuværende program løber fra november 2020 til oktober 2025.

Kontaktperson:

Eric Björklund
Teamleder
ebj@ens.dk
+45 33 92 68 57